

JURNAL

PENTRU PESIÎNDIREA ŞTIINŢELOR ÎN NATURALĂ ŞI EXACTE, ÎN TOATE CLASELE

Pedagogic

BCU Cluj / Central de University Library Cluj

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

N° 18.

(Anul al patrulea)

Bucureşti

15 Mai, 1859.

Compendium: Arta tabaciei. — Die Geschichte des Tabaks. — Despre măsuri anti-epid. — Comparaţiuni ştiinţifice mici.

Arta tabaciei.

Articolul II.

Este învedereată că metodele tabaciei cele mai vechi, sînt acele care se aplică la coaja de stejar, de brad şi de alte feluri de molifte. Dar d'între toate acestea, coaja de stejar este cea mai bună materie de tăbăcit; de aceea, călătora stejarului este d'o foarte mare valoare în silvicultură (călătora păsărilor) şi sînt staturile care trăiesc încă venite mare din păsările lor de stejar, numai pentru coaja lor care se întrebînă la tabacie. În aceste țări, nu lasă stejarul ca să se îmbătrînească, ci 'lă joacăsele kindle este tinere, pe vremea de daş joasă.

Dar această metodă d'a kintira o materie de tabacie, este foarte costisitoare şi dar n'ar

esista o altă materie d'a o întrebînă în locurile stejarului, atînci negreşit că ar fi trebuit ca peile să se scumpească pe fic-care zi mai mult. De aceea, industria a căutat de multe zile alte materii care să se poată lua în tabacie în locurile coajei de stejar. La expoziţiunea industrială de London, s'a văzut multe asemenea materii, dintre care vom pomeni aici numai cele vîntoare ca valoarea lor relativă. Această valoare se hotărăşte după principii nămită tanin (principii de tăbăcit) care compinde; căci ca kile o materie este mai bogată în tanin, ca atîtă tăbăchete pelea mai kăpîndă. Aşa dar s'a arătat că:

Кожа албъ дин пѣнтрѣ а стежарилорѣ тинерѣ, копинде 16 проценте танинѣ.

Кожа албъ а стежарилорѣ вѣрпинѣ, копинде 15 проценте танинѣ.

Кожа албъ а кастанилорѣ вѣрпинѣ, копинде 13 проценте танинѣ.

Кожа стежарѣлѣ че не дин афарѣ аместекатѣ кѣ чеа дин пѣнтрѣ, копинде 6,6 проценте танинѣ.

Ачеастѣ коажѣ лѣатѣ тоамна, аре нѣмаѣ 4,3 проценте танинѣ.

Кожа де плонѣ, аре 3,1 проценте танинѣ.

Кожа де алѣне, аре 2,9 проценте танинѣ.

Кожа де зѣмѣ, аре 2,7 проценте танинѣ.

Кожа де арѣарѣ, аре 2,2 проценте танинѣ.

Кожа де салѣе, аре 2,2 проценте танинѣ.

Кожа де фарѣ, аре 2 проценте танинѣ.

Кожа де мesteакѣнѣ шѣ де молѣтѣ, аре 1,6 проценте танинѣ.

Ва сѣ зѣкѣ кѣ кожа албъ де стежарѣ тинерѣ лѣатѣ ла примѣварѣ, este чеа маѣ вѣнѣ шѣ кожа де молѣтѣ. este чеа маѣ пѣгѣнѣ бѣнѣ.

Арта табачѣеѣ кѣмѣ с'а ѣнтреѣнѣатѣ маѣ пѣнте ѣн Европа шѣ кеарѣ ѣкѣмѣ ла поѣ, аре зѣнѣ маре дефektѣ кѣ сѣмѣште не ѣнтрепѣнорѣ ка сѣ ѣе банѣ лѣѣ ѣнкѣшѣ мѣлѣтѣ тѣмнѣ. Кѣчѣ лѣкрѣеа танѣнѣлѣѣ асѣпра пелеѣ, се ѣрмеазѣ foapte ѣчетѣ шѣ табакѣлѣ este сѣлѣтѣ ка сѣ ѣе банѣ лѣѣ ѣнкѣшѣ доѣ аѣ пѣнѣ кѣндѣ este ѣн стѣре ка сѣѣ канете ѣнапоѣ; де ачеа, ѣндѣстриѣа модернѣ с'а сѣлѣтѣ а гѣсѣ о методѣ ка сѣ поатѣ гѣрѣѣ лѣкрѣеа танѣнѣлѣѣ асѣпра пелеѣ, прѣн ѣрмаре а тѣлѣчѣ маѣ кѣрѣндѣ. Де атѣнѣѣ, шѣѣнѣа хѣмѣеѣ а ѣченѣѣ сѣ жоаче зѣнѣ полѣ маре ѣн арта табачѣеѣ; кѣчѣ с'а вѣзѣтѣ кѣ тоатѣ лѣкрѣеа табачѣеѣ, не este алѣ нѣмѣкѣ де кѣтѣ о лѣкрѣеа хѣмѣеѣ; атѣнѣѣ с'а арѣтатѣ нѣмѣте ѣмпреѣѣрѣрѣ кѣрѣоасе ла кѣре нѣчѣ зѣнѣ табакѣ не с'а гѣндѣтѣ нѣнѣ акѣмѣ. S. e. кѣ аѣ ѣнлѣеазѣ foapte мѣлѣтѣ асѣпра фолосѣлѣѣ ѣнтрепѣндеѣеѣ. Кѣчѣ аѣа де пѣѣѣ ѣнкѣркатѣ кѣ варѣ, ва фѣ мѣлѣтѣ маѣ пѣгѣнѣ фолосѣоаре пентрѣ табачѣе, де кѣтѣ аѣа де гѣрѣлѣ; кѣчѣ, фелѣрѣмѣ де сѣрѣрѣ мѣнерале копѣнсе ѣн аѣа де пѣѣѣ, ѣмнедекѣ лѣкрѣеа танѣнѣлѣѣ асѣпра пелеѣ.

Este ѣн ѣенере о гѣрѣеалѣ маре кѣ мѣлѣѣ мѣсерѣашѣ не се окѣнѣ кѣ шѣѣнѣа хѣмѣеѣ, ѣмаѣѣнѣнѣшѣ кѣ ачеастѣ шѣѣнѣа este де пѣсѣсѣ

пентрѣ еѣ шѣ не шѣѣ кѣ тоатѣ мѣсерѣеа лорѣ шѣ тоѣѣ ефektѣлѣ кѣре еѣ поате сѣ аѣтенте дѣн-трѣнса, este базатѣ нѣмаѣ не шѣѣнѣа хѣмѣеѣ.

Дакѣ вреа чѣне-ва сѣ се ѣнкѣрѣнѣеѣе де-сѣре маре ѣнлѣнѣа хѣмѣеѣ асѣпра артеѣ табачѣеѣ, сѣ не ѣрмеѣе пентрѣ зѣнѣ моментѣ ла фабрѣка зѣнѣ табакѣ шѣ се есѣмѣнѣмѣ тоате лѣкрѣрѣле лѣѣ, зѣна дѣне алѣа.

Табакѣлѣ, ѣнтѣиашѣ датѣ, кѣндѣ ѣеа пелеа ѣн мѣнѣ, о моаѣе ѣн аѣтѣ, о вате кѣ чѣоканѣ шѣ о фреакѣ кѣ мѣнѣле. Кеарѣ ачеастѣ оперѣѣѣне este шѣѣнѣѣфѣкѣ, адекѣ прѣнтрѣ'ачеаста, аѣа ѣнтрѣ ѣнтре фѣбрѣѣ пелеѣ шѣ ѣмпрезѣнѣ кѣ аѣтѣ ѣнтрѣ шѣ аерѣ аколо шѣ рѣрѣште ѣесѣтѣра пелеѣ, прѣн кѣре сѣ ѣнлѣснѣште кѣдѣреа пѣрѣлорѣ. Дарѣ кѣдѣреа пѣрѣлорѣ се фаче ѣн доѣ модѣрѣ, орѣ прѣн пѣдѣшеалѣ орѣ прѣн варѣ. Дѣне метода д'ѣнтѣѣѣ, сѣ пѣнѣ пѣѣ зѣна дѣне алѣа, фѣага де кѣрне несте фѣага де кѣрне шѣ ле лѣсѣ аколо зѣна несте алѣа ѣнтрѣ'о кѣлѣрѣ де 20° нѣнѣ ла 25° нѣнѣ кѣндѣ ѣченѣ сѣ се ѣмпрезѣеаскѣ. Дарѣ, не тоатѣ пелеа, чѣ нѣмаѣ стрѣта чеа маѣ не дѣн афарѣ тре-вѣе сѣ се ѣмпрезѣеаскѣ, ка дѣн сѣне сѣ поатѣешѣ пѣрѣ дѣн гѣрѣрѣе лорѣ зѣндо ерѣѣ вѣгѣѣѣ ѣн пеле. Дарѣ аѣчѣ este о маре дѣфѣкѣтате пентрѣ табакѣ, адекѣ д'а аѣеа чеа маѣ маре вѣгаре де сеамѣ кѣ пелеа сѣ не рѣмѣѣо нѣчѣ зѣнѣ мѣнѣѣтѣ мѣкарѣ маѣ мѣлѣтѣ еснѣзѣ ла прочесѣлѣ ѣмпрезѣеѣеѣ, де кѣтѣ треѣе ка сѣ easѣ пѣрѣ дѣн пеле; кѣчѣ алѣмѣнтрелеа, тоатѣ пелеа ва ѣнтра ѣн прочесѣлѣ ѣмпрезѣеѣеѣ шѣ пелеа ва ешѣ арсѣ, слаѣ шѣ лѣсне сѣ се рѣнѣ, прѣкѣмѣ ѣнтрѣ'адевѣрѣ сѣ шѣ ѣнтѣмплѣ де мѣлѣе орѣ ла зѣнѣ табачѣ. Кѣдѣ дѣн лѣкторѣѣ номѣтрѣѣ аѣ фѣкѣтѣ еснѣрѣѣнѣа неплѣкѣтѣ кѣ орѣ аѣ кѣмѣтѣратѣ о пѣреке де чѣзме шѣ асѣтѣзѣ с'аѣ рѣнтѣ! Табакѣлѣ кѣре а фѣкѣтѣ ачеастѣ пеле, а лѣсатѣ преа мѣлѣтѣ пѣле ѣн стѣре де пѣдѣшеалѣ.

Metoda а доа д'а кѣрѣѣѣ пѣрѣѣ прѣн варѣ, este маѣ пѣгѣнѣ пѣрѣкѣлоасѣ пентрѣ тѣрѣеа пелеѣ, де ачеа шѣ маѣ пѣреферѣбѣле, адекѣ се фаче зѣнлѣnte де варѣ (варѣ стѣнѣѣ ѣн аѣтѣ) шѣ пѣнѣ пелеа аколо кѣтѣ-ва тѣмнѣ, атѣнѣѣ пѣрѣѣ кадѣ де сѣне. Este кѣрѣѣсѣѣ зѣворѣлѣ де зѣндо аѣ афлатѣ оаменѣѣ кѣ варѣлѣ skoate пѣрѣѣ дѣн пеле. Табачѣѣ аѣ ѣнѣѣѣатѣ ачеаста де ла тѣрѣѣ, кѣре вѣрѣнд сѣ рѣзѣ пѣрѣѣ кѣуѣлѣѣ к'о пастѣ (кокѣ) фѣкѣтѣ де варѣ nestѣнѣѣ шѣ д'алѣте матерѣѣ кѣ кѣре шѣ зѣнѣ канѣ

și îndată capătă să facă ca palma. Este că pelea capătă orientalism, a învârtă pe exponenți ca să arțescă mai bine pelea chimelor lor.

Dăne ce pelea s'a kърдит de pърл mърdară, le pade bine k'нн kърит, pe зртъ ле пне in апъ ка сѣ се kърдит de варъ че а рѣмасъ ne dînsele; акмъ peile sîntъ прегтite astî-felъ кѣ sîntъ in stare a pпиimi шi a se kombina (мега) кѣ taninъ. Ка ачестъ taninъ сѣ лѣкрезе маі bine, сѣ moie pelea inkъ odatъ, каре face ка сѣ зпfle; darъ fлidъ in каре se moaie este kombъsъ opî de апъ amestekatъ кѣ чева vitriolъ, opî de felъ de брагъ fлкъ de тѣpиде, саъ de o fertъръ de opзъ саъ de sekarъ in каре s'a amestekatъ чева ogetъ. Ачесте пѣ зпflate, се пне акмъ inтp'o fertъръ слабъ de аргъсеалъ s. e. de коажъ de steжаръ (кѣчi дакъ ла inченъ, fertъра e таре, ачнчi peile пѣ се аргъсекъ bine). Пѣ in fertъръ de аргъсеалъ sîntъ пне зна neste ата in нимте гpоnи fлкъte denadinsъ. In ачесте гpоnи, тpeбe сѣ pъmie пѣ дозъ лнi de зиле, пе зртъ ле skoate, пнъ аргъсеалъ проашътъ шi iаръ ле пнъ аколо; инсѣ акмъ ле пнъ inтp'o позицине skimbатъ; акмъ pъminъ пѣ in гpоанъ пѣръ лнi; дне ачестъ timнъ пѣ маі pъmine пѣчi o бкѣдикъ алъ in пеле шi тоатъ pelea s'a fлкъtъ галбенъ, пѣtatъ ка de marиноръ шi elastикъ. Акмъ тpeбe pelea skoasъ din гpоанъ, кърдитъ, шi пнъ сѣ teaskъ ка сѣ се скъртъ тоатъ змеzeала dинтp'insa. Дне ачестъ операцияне, pelea este аргъситъ шi o зпнъ de binditъ pentpъ тлнiле чизмелоръ.

Dаръ акмъ ne linsehte inkъ пеле зпнъ pentpъ partea de сѣсѣ a шоссipоръ (чизмелоръ), кѣчi e inbedpatъ кѣ пѣ noate сѣ змѣле niminea пѣмаі кѣ тлоi in пѣчioape. Sppe ачестъ sfirmitъ, tabачii аргъсекъ пѣ маі сѣдipi; ле зпflъ кѣ fertъръ de sekarъ de гpиъ саъ шi de екpementе (валитъ) de гпнъ, пе зртъ ле ласъ in гpоnи de аргъсеалъ мѣлъ маі пѣдинъ timнъ de китъ челе d'intiiъ. Darъ pentpъ кѣнтъшеала шоссipоръ аргъсекъ пѣ de oаie, ле desnoaie de пѣрi пѣ prin варъ, чi prin пѣдъшеалъ шi ле дине inkъ маі пѣдинъ timнъ inтp'o fertъръ de аргъсеалъ foapte слабъ.

Аргъсеала de saflianъ se face in modъlъ зртъторъ. Ieaъ пѣ de капръ, ле пнъ inтp'o

брагъ de тѣpиде акpите ка сѣ се зпfle шi ле аргъсекъ, пѣ кѣ steжаръ шi к'o аргъсеалъ пѣpapatъ d'o плантъ каре се пѣmешte *Rhus* din Siciliea. Darъ kindъ ва чине-ва сѣ аѣтъ saflianъ рошъ, ачнчi тpeбe сѣ moaie пѣi nainte аргъселеi inтp'o солъцине de Sodъ, кѣ Лѣнъ (пѣатръ акръ), колоареа комениле саъ шофранъ ш. ч. л. шi пе зртъ ле пнъ in аргъсеала fлкъtъ de планта *Rhus*. Darъ saflianъ пѣгръ-верде саъ вintъ, ппиimese колоареа дне аргъсеалъ.

Metoda de аргъсеалъ пѣмитъ алъ сѣ зpmeазъ in modъlъ зртъторъ: ачестъ табакъ inтpeвzingeазъ пѣмаі sare, пѣатръ акръ шi калайканъ, darъ елъ inтpeвzingeазъ мѣлъ знтъ-де-лемнъ саъ tranъ кѣ каре зпѣ peile.

Facepea пѣpгаментъlъ de скpиsъ se зpmeазт, пpeкzмъ амъ нomenitъ in артиколъ I. prin кpетъ (tibinipъ), фpeкаpeа pelei кѣ пѣатра пѣмитъ попчiъ, лѣкpapeа кѣ клеъ алъ de пѣмѣбъ.

In timъpие noastre, o invenцине пѣоъ a fлкъtъ зпъ mare зpomotъ in Angliea. Зпѣлъ ачесте *Preller* in Londonъ, inтpeвzитъ кѣ зпъ пѣрманъ *Klemu* in Wurtemberg аъ пѣскочiъ o metodъ d'a аргъси pelea чеа маі гpоасъ in кpъсълъ de тpei zile пѣмаі (пѣ in 6 лнi ка маі nainte) шi асменча пѣi sîntъ мѣлъ маі дѣpabile, цепене шi elastиче de китъ челе лѣкpate дне metoda веке. Apoi fepzindъ astъ пеле, сѣ face ка o materie кѣpноасъ darъ пѣ лемноасъ шi lesne d'a fi pънтъ ка дне metoda веке. Fъ-верпълъ англесъ, simдindъ imnortanца imensъ a ачестei invenцини inтp'o pамъpъ a indъstpiei аша de печесapie pentpъ лѣме, а кѣмпъpатъ секpетъlъ ачестei metode шi ла пѣбликатъ. Este darъ in че konsistъ ачестъ секpетъ. Сѣ iea 26 пѣрпi fлнъ de opзъ, 23 пѣрпi кpеepi de воъ саъ de вакъ, 4 пѣрпi sare саъ silитръ, 6 1/2 пѣрпi знтъ, 12 1/2 пѣрпi ланте шi 28 пѣрпi гpъsime de вакъ. Сѣ amestekъ nainte знтълъ кѣ кpеepii, сѣ пѣie inчетъ fлнъ шi гpъsime ла ачестъ amestekъ-търъ шi пе зртъ ланте. Darъ sareа, noate сѣ се пѣie opî kindъ ва чине-ва. Дне че s'a гѣlitъ ачестъ komposiciне, сѣ пѣie 'нѣнтpъ peile desnoeate. маі nainte de пѣрл лор (opî prin пѣдъшеалъ, opî prin апъ de варъ), ле ласъ аколо пѣмаі kite-ва оре, пе зртъ ле зсѣкъ шi ле stoapче foapte bine printp'o машинъ чiаиндикъ каре сѣ inвiртеute; днъ ачестъ, inтopкъ пѣлоа пе partea

чеа-лаатъ ши penetезă аеаств операѳионе. Дъне че а penetатă киле-ва опі аеаств операѳионе, пейле синтă аргѳсите. Тотă сѳкчеслă операѳионеі консистъ ин мишкѳре инвиртирї пейлорă; кѳ китă пейле синтă маї гроае, кѳ атиă инвиртиреа требе стъ fie маї тапе; ин Англіеа инпревѳнгезă спре аеаеста машине де вапорă.

Стъ нѳ се мипе знїи ши алїї дин лекторїї поштриї кѳ iamă ворбитă аша мѳлатă де табачіе, пей ши чїзме. Кѳчи, ши философлă челă маї сѳ- блимă нѳ poate стъ треаскѳ ин зїоа д'астѳзи тѳрѳ чїзме ши кїндă не лїнсеште о переке де чїзме, синтемă интр'о маї мѳре неодїнѳ де китă кїндă не лїнсеште о карте саă разетѳ вѳнѳ де чїтитă.

Дїлѳвїлă саă потоплă.

Ин нѳмѳрлă тректă амă ворбитă деспре анїмаллă Megatherium, ка знă анїмалă anted- лѳвїанă кѳре а трїтă наїнтеа дїлѳвїлă (потоплă). Аеаеста не кондѳче ла кѳестїзнеа: дакѳ интр'а- девѳрă s'a интїмплатă вр'о датѳ знă дїлѳвїлă, саă нѳ? Дакѳ аеаеств инодаѳїне а пѳмїнтлăї а а fostă ѳенерале несте тотă пѳмїнтă, саă нѳмаї парѳїале?

Кѳестїзнеа деспре есїстенѳа дїлѳвїлăї, poate стъ fie ресолѳте сѳѳ доѳ пѳнкте де ведепе. Адекѳ есїстенѳа лăї poate fi demonstrate опі prin аргѳ- менте фїзїче опі prin tradїѳїнї. Ної вомă ворбі аїчї деспре аеаесте амїндоѳ пѳнкѳїрїле де ведепе.

A. Аргѳменте фїзїче пѳнтѳ есїстенѳа дї- лѳвїлăї.

Ин стѳдїїле ноастре ѳеолоѳїче (N. 1, 2 ши 3 алă аеаствї жѳрналă ин англă корентă) амă вѳзѳтă о мѳлѳїме де аргѳменте кѳре проѳѳ кѳ сѳнѳраѳаѳа пѳмїнтлăї, кѳмă este ин зїоа де астѳзи, нѳ ера тотă-д'авна аша, чї кѳ дин контра, рѳлаѳїзнеа интре контїнентă ши океанă s'a скїм- батă астă-фелă, кѳ ѳнде ера одатѳ фѳндлă мѳ- реї, este астѳзи ѳскатă ши ѳнде ера одатѳ ѳскатă este астѳзи о мѳре инпрозїтоаре. Аколо амă арѳтатă кѳ аеаесте скїмѳѳрї але позїѳїонлорă рѳчїпроѳе интре океанă ши мѳре, аă fostă про- дѳсе опі prin пїдїкареа мѳнѳїлор прїнтр'о форѳѳ пїдїкѳтоаре а разелорă сѳѳтепане. Аементї мѳнѳї ешїндă де десѳѳлă нївѳллăї апей океанлăї ши сѳїндă-се ла о инѳлѳїме мѳре, а пѳстратă не вїрѳлă аеаесторă инѳлѳїмї ѳїрантїче. нїште сѳ- венїрї (прѳкѳм fosїлеле де конѳїлїї де мѳре шѳл.) кѳре арѳтă destлă де лїмнеде кѳ одатѳ аă fostă сѳѳт-мѳegrate, ши аконѳрїте prin аееле мѳ- реї. Дарă алѳ датѳ ведемă, ин контра, кѳ ин ѳнеле локѳрї пѳмїнтлă нѳ s'a пїдїкатă, чї кѳ аееле мѳреї аă пѳѳлїтă не аколо ши аă про-

дѳсă devastѳїнї мѳрї ши скїмѳѳрї радїкале не сѳнѳраѳаѳа пѳмїнтлăї. Кѳѳзеле д'инѳїѳ, адекѳ а пїдїкѳреї мѳнѳїлорă сѳѳт-мѳрїне, аă продѳсă fe- номенеле нѳмїте катаклїзме саă револѳѳїнї фї- зїче їгноае (фокоае), каѳза а доа а продѳсă делѳвїлă саă катаклїзмѳ челă дѳне ѳрмѳ.

Аеаствї катаклїзмă нѳнѳнїкă саă дин каѳза вѳрѳѳреї океанлăї асѳпра контїнентлăї, де ми нѳ ера атиă де дѳстрѳктивă ка катаклїзме.ле пре- ѳеденте продѳсе дин каѳза пїдїкѳреї мѳнѳїлорă, тотă а конѳїѳїтă ши елă ла скїмѳѳареа ши мо- дїѳїкареа сѳнѳраѳеѳї пѳмїнтлăї ши а лѳсатă мѳлѳѳ сѳѳвенїре ши мѳртѳрї деспре еѳектеле сале прѳѳѳ- дїтоаре.

Еатѳ ѳнеле дїнтр'їнсе.ле.

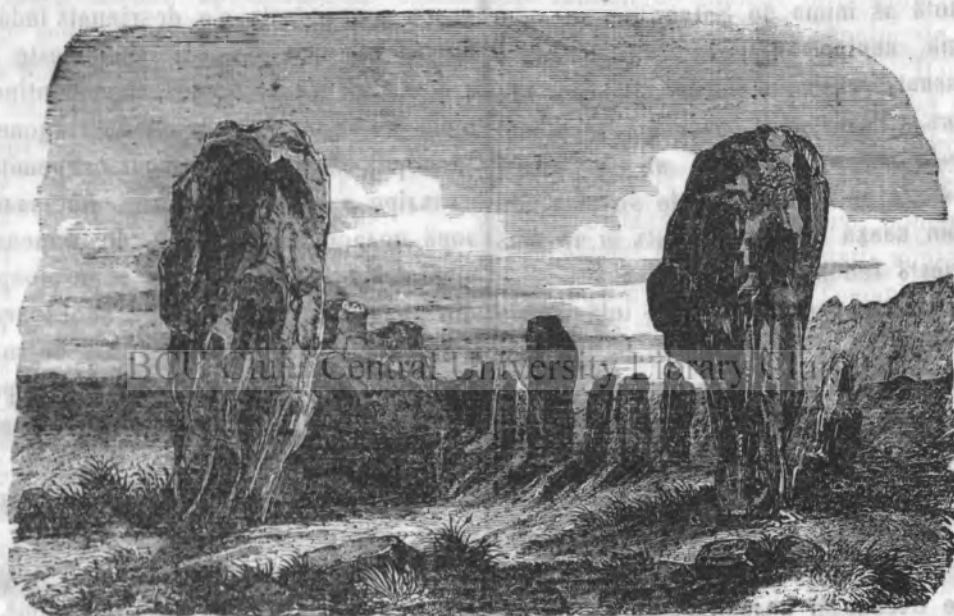
Чїне обѳѳѳрѳѳ кѳ атенѳїѳне позїѳїзнеа ак- тївалă а контїнентлăї лїнѳ океанă ши маї кѳ сеамѳ формѳреа актївалă а контїнентлăї векиă (адекѳ Еѳропа, Асїеа ши Аѳрїка), ва ведеа кѳ ин емїсѳѳра нордїкѳ домінѳ контїнентѳ, не кїндă ин емїсѳѳра сѳѳлăї домінѳ океанă. Интр'аде- вѳрă, месїле мѳрї але контїнентлăї се аѳлѳ де ла Екѳаторă ин коаѳе кѳѳре нордă не кїндă де ла екѳаторă кѳѳре сѳѳă се аѳлѳ нѳмаї о парте мїкѳ, трїанѳларѳ а контїнентлăї Аѳрїѳей ши колѳлăлă мерїдїоналă іарă треанѳларѳ алă Асїей. Апої тоатѳ интїндепеа їменѳ а емїсѳѳрей мерї- дїонале este окѳнатѳ де океанлă челă мѳре саă пачїфїкă ши де мїї де їнѳлѳе мїчї нѳмїте Оѳеанїеа Тотă аеаеств обѳѳѳѳїѳїне ва арѳїа кѳ не пар- теа нордѳлăї, контїнентлăї стъ терпїнѳ кѳ базе ларѳе, не кїндă не партеа сѳѳлăї стъ терпїнѳ ин нїште ѳнїї аскѳѳїѳї.

Аеаствї феноменă, нѳ poate стъ се еспїѳе алă-фелă де китă, кїндă не їмаїнѳѳмă кѳ о пѳ- вѳлїре мѳре де апѳ а венїт одатѳ де ла мѳреа поларѳ нордїкѳ кѳре s'a коѳорїтă к'о мѳре

penetrabile de la nordul către sud; apoi fiindcă a ajuns la sud, ideea mi pare să fie să dărâmbătoare a devenită atît de covârșitoare, în kitul apa a dărâmată cu totuși continentul a celei emisfere mi s'a scurs în oceanul cel mare; apoi micșimarea acestei vîrșuri de apă a făcută cu a rămasă din continentul rănit, numai niște bucăți trizonțulare; o observație care o vedem pretinderea unde apa se varșă k'o mare penetrabile, precum și la vîrșarea rîurilor mari în mare, unde pămîntul formează la locurile vîrșării rîurilor ca niște trizonțuri mari numite „Delta“.

Apoi care mi Europa ne arată argumente

importante probe care pentru existența diluviului. Cînd călătorește în nordul Germaniei (s. e. în Hanover și Prusia) vede locuri de întindere imense acoperite cu nisip. S. e. toate provinciile prusiană numite Brandenburg cu capitala Berlin, sînt pe nisip mi cînd stădiează cu atenție aceste locuri, vede că sînt formate de depozite de nisip care la a cărată acolo pînă la apele imense care s'au vîrșat îndată acolo în epoca diluviului. Precum mi acum fiindcă se varșă îndată o mîltărie de apă peste un loc scutit mi pe urmă se retrage, lasă în acest loc urme de nisip mi de pomul denșă acolo prin căruți ale.

Pești răzuitoare săv vloci erratici din timpul diluviului (potopului).

Este mi un argument mai interesant despre pînă la apele imense care s'au vîrșat la nordul, trezind k'o mare forță mi penetrabile peste Europa megrindă despre sud. Sînt în Europa în multe locuri, mai cu seamă în Germania, Polonia și Elveția niște netre imense care, dîne toate împrejurările vizibile, demonstrează că Natura nu le a formată unde se găsesc acum.

Aceste netre numite netre răzuitoare săv bloci erratici (blocs erratiques, vezi figura.)

Sînt kite odată de mîltărie unei case mari cu două cături, mi stă izolate pe kîmuri săv pe vîrșul mîntărilor. neavîndă nici o relație cu

pămînt pe care se află, în kitul este vizibilă că au venit vloci imenși nu notă să fie creați mi trăsuri în locurile unde se află mi trăsuri să fie venite aici d'unde-ba. Am văzut o asemenea netre în Polonia (Galicia) la o mică distanță de orașul numit „Podkamień“ (de desvîș netre). Această netre de mîltărie unei case mare, stă pe pămînt astă-fel în kitul un om poate să se strîcoare săv dînsa, între basă sa mi pămîntul pe care se află. Este dar învederată că această netre nu e crescută acolo, ci adusă de unde-ba. Dar de unde? Mi prin cînd? Omul de pîndă e rata cu răspunsul săv; el zice că această netre este

кърпатъ аколо де диаволажъ саѣ де зриаші. Къчи
 знде омѣлѣ ондинарѣ vede o fantъ neesпlикабиле
 prin sфера тѣрминитъ а кшоштинделорѣ sale
 fizиче, алергъ ла лѣкрѣрї сѣпранатѣралї, ла зриашї,
 ла Диаволї шї ла stafїї. Лѣкрѣлѣ кѣрїосѣ! Ін
 тїмѣрїле де маї пайнте, кїндѣ оаменї ераѣ ле-
 нешї, нѣ лѣкраѣ шї нѣ пайнтаѣ нимїкѣ ін шї-
 инде, атѣнчї диаволїї авеа мѣлѣ афаче ін лѣме;
 дарѣ де кїндѣ оаменїї аѣ інченѣтѣ а лѣкра маї
 мѣлѣ кѣ інделепчїжлеа лор, стѣдїнд мѣлѣ шї чер-
 четїндѣ інкѣ маї мѣлѣ, диаволїї стѣ одїнескѣ,
 нѣ маї жокѣ нїчї знѣ ролѣ ін лѣме, ба інкѣ с'а
 фѣктѣ кѣ тотѣлѣ невѣзѣдї (афарѣ де знїї диаволї
 каре змѣлѣ ін мїзлокѣлѣ societѣдеї noastre шї
 каре, неавїндѣ нїчї коарне, нїчї коадѣ, нїчї гїаре
 де деаволѣ, тотѣ аѣ inima de Satanѣ).

Проблема венїреї петрелорѣ (блочїлорѣ)
 ератїчї, аѣ окѣпатѣ мѣлѣ ін зїлеле noastre, лѣ-
 меа шїїнїфїкт. Ресѣлтатѣлѣ ачесторѣ черчетѣрї
 ераѣ, кѣ ачесте петре нѣ poate стѣ fie venїтѣ
 інтр'знѣ алѣ-селѣ ла локѣрїле знде се афлѣ, де
 кїтѣ нѣмаї prin казѣа ділѣвїзлї. Еатѣ ін че кїнѣ
 се есплїкѣ ачестѣ феноменѣ.

Мареа поларѣ nordїкѣ este маї totѣ-d'азна
 інгедатѣ. Нѣмаї кїте одатѣ ін лѣнїле лѣї Ізлїе шї
 Азгѣстѣ, кїндѣ тїмѣлѣ стѣ інкѣлзеште шї аколо,
 інчене мареа а се десгїега інкоаче, інколо;
 апої фїндѣ кѣ атѣнчї domnesкѣ шї нїште вїатѣрї
 каре сѣлѣ де ла nordѣ ла sѣдѣ (шї кїарѣ ана
 сїнгѣрѣ prin tendїнѣа сї натѣралѣ d'а мерѣе
 дїнтр'знѣ локѣ рече ла знѣ локѣ маї калдѣ) а та
 фаче кѣ апеле океанѣлї поларе се пѣнѣ шї а-
 кѣмѣ маї ін тогї анії ін мїшкаре мергїндѣ де
 ла nordѣ кѣтре sѣдѣ; ін ачeastѣ мерсѣрѣ, ана
 карѣ мѣлїме де слоїрї де гїадѣ де тѣрїмї
 імense, інтокмаї кѣмѣ фаче Дзѣтѣреа шї ате
 рїзрї марї кїндѣ се десгїадѣ прїмѣвара. Ачесте
 слоїрї саѣ гїеѣоае, ін дрѣмѣлѣ лорѣ пенеде,
 рѣнѣ дїн малѣрїле тѣреї ла Гроенландѣ шї
 Спїдѣверга нїште вѣкѣдї марї де петре шї ле
 карѣ шї не еле totѣ мергїндѣ шї пайнїндѣ не
 океанѣ де ла nordѣ ла sѣдѣ. Кїндѣ прїмѣ-
 вара, о корабїе інїлнеште не маре знѣ asemenea
 колосѣ де гїеѣої кѣ петрї не дїнзлѣ, este пер-
 дѣтѣ; къчї гїеѣоїлѣ о рѣне шї о дѣрїмѣ інтр'зн
 мїнѣлѣ. Кїндѣ гїеѣоїлѣ а ажѣнсѣ ін клїмеїе
 знде domнеште о кѣлѣрѣ маре, стѣ топеште шї
 петрїле d'азнрїї кадѣ ін фѣндѣлѣ тѣреї шї се

факѣ невѣзѣте, дарѣ інтїмпїндѣ-се кѣ вр'знѣ
 гїеѣоїѣ кѣратѣ лїнгѣ о инзлѣ саѣ малѣ, десгїе-
 дїндѣ-се аколо, неатра рѣмїне аколо. Асе-
 мenea петре вїнѣ шї акѣмѣ маї ін тогї анії
 prin гїеѣоае, дїн дѣрїле поларе ін дѣрїле кѣ
 клїме moderate. Еатѣ кѣ нїште петре ератїче
 се продѣкѣ шї акѣмѣ.

Дакѣ фачемѣ о компарацїїне інтре ачестѣ
 феноменѣ каре се 'нїмплѣ 'пайнтеа окїлорѣ по-
 шїрїї шї кѣ феноменѣлѣ блочїлорѣ ератїчї, о стѣ
 vedемѣ кѣ мїраре кѣ амїндѣф феноменеле сїнтѣ
 d'о сїнгѣрѣ натѣрѣ шї кѣ амїндѣф poate стѣ се
 есплїче прїнтр'о сїнгѣрѣ serie de idel.

Інтр'адевѣрѣ, дакѣ не їмаїнїзмѣ кѣ ін е-
 пока делѣвїанѣ, мареа поларѣ інгїеѣатѣ, прїнтр'о
 казѣ некѣноскѣтѣ с'а десгїеѣатѣ їндатѣ інтр'атїа,
 ін кїтѣ basinѣлѣ стѣ с'а сѣїтѣ neste нївелѣлѣ о-
 вїчнїтѣ шї с'а вѣрѣсатѣ азѣпра kontinentѣлѣ, кѣ-
 рїндѣ кѣтѣдїмї де анѣ шї де гїеѣоае імense де
 ла nordѣ кѣтре sѣдѣ; атѣнчї неррешїтѣ кѣ ачeastѣ
 пѣвѣлїре а тѣрѣсїтѣ стѣ рѣнѣ по малѣрїле дѣрї-
 лорѣ поларе нїште петре де d'їmensїнї foarte
 марї шї а тѣрѣсїтѣ стѣ ле каре foarte departe
 дїн локѣлѣ знде ле а рѣнїтѣ; апої topentѣлѣ (кѣр-
 сѣлѣ) апей делѣвїзлїї ера атїтѣ де маре ін кїтѣ
 с'а сѣїтѣ шї нїнѣ ла інѣлїдїмеа знора мѣнїї де
 астѣлї; нїнѣ аколо с'а шї сѣїтѣ гїеѣоаеле шї пе-
 тѣреле кѣлѣрї не дїнселе. Кїндѣ не зрїмѣ гїе-
 ѣоаеле с'аѣ десгїеѣатѣ шї апеле лорѣ с'а дес-
 кѣрѣсѣ, ачесте петре саѣ блочїї їарѣ аѣ рїмасѣ
 нїнѣ ін зїоа d'астѣлї ка сѣвенїрї nestepse а ак-
 дїїнеї ділѣвїзлї. До ачеса, пѣтемѣ стѣ не ес-
 плїкѣзмѣ: де че гѣзїмѣ блочїї ератїчї нѣмаї ін
 Езропа шї Асїеа нїнѣ ла градѣлѣ 45 лѣдїмеї
 nordїче? Къчї маї departe кѣтре sѣдѣ, нїчї апеле
 ділѣвїзлїї н'аѣ пѣлѣлѣ стѣ каре гїеѣоаеле, фїндѣ
 кѣ не d'о parte кѣлѣдѣра ачесторѣ клїме ле а
 топїтѣ шї не d'аатѣ parte пѣтереа кѣрѣтоаре а а-
 пелор, дѣне натѣра лѣкрѣрїлорѣ, стѣ слѣбеште дїн
 че ін че маї мѣлѣлѣ кѣ кїтѣ стѣ депѣртеазѣ маї
 мѣлѣлѣ де пѣнѣкѣлѣ влѣкѣреї лорѣ.

Еатѣ кѣмѣ гѣсїреа петрїлорѣ саѣ блочїлорѣ
 ератїчї сїнтѣ знѣ аргѣментѣлѣ foarte імпортантѣ
 пентрѣ есїстенѣа ділѣвїзлїї ін тїмѣрїле атїче.
 Інтр'адевѣрѣ, блочїї ератїчї, прекѣмѣ шї осемїн-
 теле fosїле de Megatherium, Dinoterium шї Ma-
 nuth сїнтѣ аргѣменте фрѣмоае пентрѣ інтїм-
 пїлареа ділѣвїзлїї. Пентрѣ ачeastѣ інтїмпїларе маре

каре а ингропатѣ лѣмеа че а пречедатѣ а поа-
стрѣ модернѣ, актуалѣ.

Ин артиколѣмъ вѣиторѣ вомѣ арѣта ин че кинѣ

ачесте аргѣменте цеолоѣиче койнуиде ми синѣ ин
армоние кѣ традиѣионе популарѣ деспре „по-
тонѣ.“

Despre mѣsuri antici.

De

A. Treb. Lauriani.

C. (Ѣрмаре.)

V. Дѣпѣ че амѣ скосѣ ла лѣминѣ сѣм-
целе де бані кѣ карі се аконереа спеселе пен-
трѣ администраеа Дачіеі; сѣ инчеркѣмѣ акѣмѣ
сѣ асѣмѣ де ѣнде скотеа Романіі ачеле сѣмме.
Transilvania синѣрѣ проѣдѣче ин зилеле ноастре
пре аннѣ, апроапе ла пѣнѣзі австриаѣ.

карі факѣ флорентині де аѣрѣ		
2000	де аѣрѣ,	320,000
3000	„ арѣинѣ	32,000
200,000	„ арапѣ	31,000
6,000,000	„ ферѣ	133,000
100,000,000	„ саре	666,000

Сѣмме ин флорентині де аѣр 1,182,000, сѣ
5,324,000 флоринѣ де арѣинѣ австриаѣ.

Аѣчѣ н'амѣ лѣатѣ ин консидерѣѣионе мине-
реле дин Темішана, нѣчѣ челе де пре Кримѣ,
нѣчѣ челе де пре Семешѣ (Баіа маре кѣ чер-
кѣлѣ еі), нѣчѣ саліцеле дин Мѣрмѣросѣ. Маі а-
даѣче акѣмѣ ми ачестеа, ми апоі саліцеле дин
деарра Ромѣнѣ ми дин Молдавіа, ми веі абеа
челѣ пѣѣинѣ о сѣмме де 20,000,000 флоринѣ
де арѣинѣ австриаѣ. Акѣмѣ скѣде ачестѣ сѣм-
мѣ ла а зечеа парте, ми тоѣ рѣмѣне деѣтѣлѣ
пентрѣ акконеріеа спеселорѣ администрѣѣионі.—
Дарѣ сѣ зѣчѣмѣ кѣ с'аѣ пѣсѣ маі ин ѣрмѣ ми
контрѣѣѣѣионе пре локѣиторіі. Дѣпѣ импозѣрѣ-
ѣѣионе чеа маре а Італіеі пре тѣмѣлѣ лѣі Тра-
іанѣ, ми дѣпѣ дешѣртаеа Дачіеі прин лѣѣѣлѣ
рѣѣелѣ кѣ Дечеѣалѣ, пѣтемѣ сѣ лѣѣмѣ кѣ
Траіанѣ н'аѣ адѣсѣсѣ маі пѣѣині де 1,000,000
локѣиторі, сѣѣ 250,000 фамиліі ин Дачіа, пентрѣ
карі ера пѣѣинѣ деѣтѣлѣ ми спре кѣлѣватѣ ми
спре ѣинереа вѣтелорѣ; ми се пѣнемѣ кѣ с'аѣ
импѣсѣ пре фамиліе кѣте 1 доміѣианѣ де аѣрѣ
пре аннѣ; авѣмѣ 2,500,000 флоринѣ де арѣинѣ,
ѣа сѣ зѣкѣ кѣарѣ атѣта кѣлѣ се чеѣеа спре ак-

конеріеа тѣѣрорѣ спеселорѣ. Інѣ ачестѣ сѣп-
пѣѣѣѣионе е де прѣсосѣ, фѣндѣ кѣ ера деѣтѣлѣ
алѣ фѣнтѣнѣ де венѣѣрѣ ин деаррѣ, апоі провин-
целе челе авѣте асиаѣиче контрѣѣѣѣионе де аѣѣѣсѣ
пентрѣ тоѣ имперіалѣ романѣ. Пѣинѣ зѣче кѣ
дѣпѣ че Еміліѣ Пазѣлѣ аѣ инѣѣсѣ пре Перѣѣ,
аѣ адѣсѣсѣ дин Маѣедоніа атѣта сѣмме де бані,
инкѣлѣ аѣ фостѣ де аѣѣѣсѣ спре акконеріеа спе-
селорѣ статѣлѣ, ми де атѣнѣѣ попорѣлѣ Романѣ
аѣ инѣѣтѣтѣ де а маі пѣлѣ контрѣѣѣѣионе *).
Апоі колоніі адѣшѣ де Траіанѣ ин Дачіа ера
чѣѣѣѣианѣ романі, прѣкѣмѣ мѣѣѣрѣѣѣѣскѣ панѣк-
теле ми инскрѣѣѣѣионіе челе мѣлѣ.— Дарѣ дѣпѣ
че аѣ конпрѣсѣ Романіі Асиа ми Еѣѣнтѣлѣ? Кѣлѣ
де таѣе нѣ с'аѣ имѣѣлѣѣтѣ венѣѣѣѣѣ!

VI. Импозѣрѣѣѣионеа Дачіеі де 1,000,000
де сѣфѣлѣте пре тѣмѣлѣ Антонинорѣ, аѣ пѣтѣтѣ
дѣпѣ кѣрѣѣлѣ натѣралѣ, фѣрѣ алѣ ачѣсѣѣѣионе ноаѣѣ,
сѣ крѣаскѣ ин 70 де аннѣ індоѣтѣ, аѣѣѣ ла
2,000,000 де сѣфѣлѣте, ми ин алѣ 70 импѣратѣ,
аѣѣѣ ла 4,000,000 сѣфѣлѣте, ми пре тѣмѣлѣ
лѣі Аврѣліалѣ аѣ пѣтѣтѣ сѣ фѣѣ чѣлѣ пѣѣинѣ де
5,000,000 сѣфѣлѣте. Сѣ лѣѣмѣ кѣ, кѣ оккѣѣѣѣионеа
кѣндѣ ачѣстѣ имперѣторіѣ аѣ стрѣмѣтѣтѣ лѣ-
ѣѣѣѣѣионе преѣте Дѣнѣѣре, с'аѣ дѣсѣсѣ импѣѣѣѣ
кѣ дѣнѣселе ми 1,000,000 локѣиторі, тоѣшѣ аѣ
маі рѣмасѣ ла 4,000,000. Інѣ миѣ ми се
паре кѣ тоатѣ трѣчѣѣеа ачѣеа преѣте Дѣнѣѣре ла
инкѣрѣѣѣѣионе Годілорѣ, н'аѣ фостѣ алѣ чеѣа де
кѣлѣ о инѣѣмплѣре ка чеа дин 1849, кѣндѣ с'аѣ
трѣсѣсѣ мѣлѣѣѣѣионеа кѣ о парте де локѣиторі ин деарра
Ромѣнеаскѣ пѣѣтеа сѣ зѣкѣ кѣ оаре-каѣе апа-

*) Intulit Aemilius Paullus Perseo victo, e Macedonia praeda
HS. MM. CCC (bis millies trecenties=230,000,000 sester-
tium), a quo tempore populus Romanus tributa solvere desit:
Plinius hist nat. XXXIII. 17.

pingъ, къ s'аѣ demseptatѣ Transilvania. Însъ
 Romъniі se бѣtea сънтѣ Iankъ, Aussenциѣ, Ба-
 линте, ши алциі инконтра знгърilorѣ în patria sa,
 ши s'аѣ бѣтѣтѣ пинъ ла чеа din зрмъ katastrofъ,
 кѣндѣ знгъріи аѣ тревѣтѣ сѣ депсие армеле.
 Де взнъ seamъ, къ ниці атзнчі Romъniі n'аѣ рѣ-
 масѣ къ тѣнле în синѣ, сѣ се зѣте ла Гоци (де
 ла карі s'аѣ маі пѣстратѣ нѣмеле în ворба Хои),
 кѣмѣ ле прадѣ каселе ши авериле; чи s'аѣ лѣп-
 татѣ пре моарте ши пре вѣацѣ, кѣмѣ s'аѣ лѣп-
 татѣ ши în зилеле noastre къ Знгъріи. Ниці нѣ
 се poate есплика алминтереа демептареа церпиі
 де варбарі, зниі дѣнт алциі, Гоци, Хъниі, Аварі,
 Скици, Българі, ш. а. Пентрѣ че сѣ fie пѣрѣситѣ
 тоци ачештия о цеаррѣ аша де фрѣкѣферѣ нѣаѣ
 де взнъ-voie?— Dintre toate поногрѣле вар-
 барѣ кѣте аѣ venitѣ престе Davia, нѣмаі Знгъріи
 s'аѣ stabilitѣ ши аѣ рѣмасѣ în цинѣлѣ Tissei.
 Дарѣ шѣимѣ кѣарѣ din Istoria Знгърilorѣ, къ ши
 къ ачештия s'аѣ вѣтѣтѣ Romъniі, пѣлѣ кѣндѣ маі
 пре зрмъ аѣ інкеіатѣ трататѣ. Чине нѣ кѣноаште
 Istoria Дѣчилор romъniі Mariot, Класдиѣ, Целіѣ?—
 Romъniі аѣ авѣтѣ мѣлѣция лорѣ ши пре тѣмнѣлѣ
 веніреі Знгърilorѣ ши дѣнт ачѣеа. Дѣпломѣ лѣі
 Бѣла де ла аѣнѣлѣ 1247 спѣне кѣратѣ. Мѣлѣция
 organizatѣ де Izra în Moldavia ши де Mircea

în Romъnia, е лѣкрѣ кѣноскѣтѣ. Despre фантеле
 велѣче але лѣі Владѣ, Stefanѣ, Mixailѣ, Basiliѣ,
 Mateiѣ Bassarabѣ, ши але алторѣ принципі romъniі
 în тѣмнѣрѣле маі din зрмъ, кредѣтѣ а fi de
 prisosѣ де а маі ворби.— Се шѣте къ Romъniі
 аѣ пѣлрѣкѣ ла аѣнѣлѣ 1260 пре Бѣла IV ін-
 контра лѣі Ottocarѣ рецѣлѣі Boiemiei; се шѣте
 къ Sigismundѣ аѣ formatѣ banderii romъne; се
 шѣте къ сънтѣ Ieanne Корвинѣ, Romъniі ш'аѣ кѣ-
 шѣiratѣ лѣзрѣ ши аѣ шѣрѣтѣ gloria лорѣ ши а
 дѣчелѣі лорѣ; се шѣте къ ла аѣнѣлѣ 1479, Ро-
 мъniі s'аѣ вѣтѣтѣ пре апа Binerii ка корпѣ di-
 stinsѣ în контра Тѣрчилорѣ, се шѣте къ сънтѣ
 принципіі Transilvanii, Romъniі аѣ formatѣ пѣте-
 реа мѣлѣцияі. Четѣциі дипломателе челорѣ че ш'аѣ
 кѣшѣiratѣ повѣлитѣ prin фантеле велѣче.— Însъ
 пре тѣмнѣлѣ інкѣрѣсивилорѣ варбарилорѣ în снациѣ
 де зѣлѣ тѣе ши маі бѣне де аѣнѣі, нѣмерѣлѣ Ро-
 мъnilorѣ нѣ нѣмаі къ нѣ s'аѣ иммерѣлѣтѣ, чи
 poate къ аѣ ши скѣзѣтѣ prin контѣнѣеле реѣвелле,
 ши нѣмаі де вре о тѣрѣі centennie інкѣачѣ торѣе
 сарѣши крескѣндѣ. În zisa де аѣтѣзѣ între Tissa
 ши Dnastre, лѣкѣскѣ ла 12,000,000 де сѣлѣте,
 dintre карі ла 10,000,000 сънтѣ Romъniі.— Дарѣ
 сѣ не întoarchemѣ ла черчетѣрѣле металѣче.

Комѣникациі sciентифиче мѣчѣ.

Diferite rѣstѣpi despre fѣrmassece.

Еатѣ кѣте-ва есемпле деспре диферѣтеле рѣстѣрѣ
 але зѣора попѣлѣ, în привѣнда фѣрѣмѣсеѣеі.

Ла Caraibe, лѣнгъ рѣлѣ Орѣносо în Амерѣка,
 este foarte fѣrmosѣ kindѣ зѣлѣ омѣ арѣ пѣчиоареле
 зѣвѣцирѣ ка доѣ нѣеле; де ачѣеа, лѣрѣ пѣчиоареле ко-
 пиіlorѣ лорѣ аша де тѣре, în кѣтѣ devinѣ паркѣ
 нѣмаі оѣсе.

Попѣлѣі сѣлѣватѣчѣ де ла Brasilia апѣсѣ аѣзѣра
 пасѣлѣі копиіlorѣ ка сѣі факѣ кѣрѣниі; кѣчѣ зѣлѣ омѣ
 кѣрѣнѣ este ла еі adorabilѣ.

Тартарѣі în Asia, лѣрѣ канѣ копиіlorѣ к'о фашѣ
 атѣтѣ де тѣре în кѣтѣ канѣлѣ сѣ інѣстѣаѣ ши devine
 лѣнгѣ ши аскѣлѣтѣ ка зѣлѣ конѣ; кѣчѣ ла еі, зѣлѣ омѣ
 к'зѣнѣ канѣ ка пѣлѣня, este foarte fѣrmosѣ.

Попѣлѣ Chactas ши алциі попѣлѣі сѣлѣватѣчѣ де ла
 рѣлѣ Amagonѣ în Амерѣка, пѣнѣ канѣлѣ копиіlorѣ
 între доѣ skindѣрѣ ши лѣ тѣрѣскѣ. Копѣі крескѣндѣ,
 dovindeskѣ канете тѣрѣтѣ, паркѣ о пѣлѣчѣнтѣ; зѣлѣ омѣ
 карѣ поартѣ зѣ канѣ ка пѣлѣчѣнтѣ, este прѣвѣтѣ ла еі
 ка зѣлѣ идеалѣлѣ алѣ фѣрѣмѣсеѣеі.

Обѣрѣваѣциіне метеорологиѣе ла Бѣксреѣшѣі де ла 9—15 Maiѣ.

Тѣмперѣтѣра дѣлѣ термомѣтрѣ лѣі Reaumurѣ,
 în зѣмѣрѣ.

	Dim. ла ора 6,	d. a. ла ора 4,	сѣара ла ора 10
Ла 9	12,5	15,5	13
Ла 10	12,8	15	12
Ла 11	12,3	16	13
Ла 12	13,5	16	13
Ла 13	12,7	15	13
Ла 14	11,9	18,3	13
Ла 15	12	18	13
Тѣмперѣтѣра	12,1	16,3	12,7

де тѣллок

Баромѣтрѣ а вариѣтѣ între 326 ши 328,5 линѣ
 де Парѣсѣ.

Чѣнѣі зѣле некѣнтѣнѣтѣ а плоѣтѣ тѣре.